

Raadsinformatiebrief

RIB nummer 2024 193
collegevergadering d.d. 10 december 2024
programma Gezond en actief Venlo
portefeuillehouder F. Schatorjé

ons kenmerk 307923
team RGMAGP
steller F.H.H. Brouwer
telefoonnummer +31 77 2079268
e-mail f.brouwer@venlo.nl
bijlagen 2

Onderwerp

Update ontwikkelingen basisvaardigheden 2024

Kennisnemen van

Als college informeren wij u over de ontwikkelingen van de aanpak basisvaardigheden in de gemeente Venlo en de geboekte resultaten, peildatum 30 september 2024. Per aandachtsgebied hebben we de keuze gemaakt om 1 actie te benoemen om het overzichtelijk en leesbaar te houden. Uiteraard gebeurt er op dit moment nog veel meer.

Aanleiding van

Tijdens de begrotingsbehandeling in 2021 heeft u een raadsopdracht gegeven en budget vrijgemaakt voor de aanpak laaggeletterdheid, nu basisvaardigheden. Venlo heeft de ambitie om de basisvaardigheden van inwoners te verstevigen. Venlo heeft een relatief groot aantal laaggeletterde inwoners, namelijk 23% van de beroepsbevolking. Dat maakt de opgave groot. Op 10 december 2024 wordt wereldwijd, ook in Nederland, het nieuwe Programme for the international Assessment of Adult Competencies rapport (PIAAC) gepresenteerd. Met dit rapport wordt duidelijk in hoeverre het percentage laaggeletterdheid landelijk gestegen of gedaald is. Het oude percentage stamt nog uit 2012 en is daarom sterk verouderd. Gezien de ontwikkelingen in Nederland de afgelopen jaren op het gebied van vergrijzing, nieuwe inwoners en tegenvallende leesprestaties¹ bij de jeugd is de inschatting dat dit landelijk gaat stijgen. De groep die behoefte heeft aan ondersteuning in hun vaardigheden is de afgelopen jaren gestegen.

Met deze raadsinformatiebrief informeren wij u over de vorderingen die wij maken vanuit het [uitvoeringsplan van april 2024](#). Wij verwachten u passend te informeren zodat de aanstaande landelijke publicatie van het PIAAC in de juiste context geplaatst kan worden. Dat maakt het waarschijnlijk dat het percentage van inwoners die onvoldoende basisvaardigheden bezit, ondanks alle inspanningen van de afgelopen jaren, ook in Venlo zal stijgen.

¹ [Leesvaardigheid op deel vmbo en in praktijkonderwijs ondermaats](#)
307923

Kernboodschap

Vanuit het uitvoeringsplan van april 2024 werken wij met aandachtsgebieden aan de aanpak basisvaardigheden. De focus hierin ligt op een brede basisinfrastructuur, dichtbij de mensen aanbod realiseren, een positieve insteek en zo veel mogelijk integraal het thema oppakken. Graag neemt het college u mee in de aanpak die nu wordt uitgevoerd vanuit het uitvoeringsplan 2024. Per aandachtsgebied nemen wij u mee op de meest succesvolle ontwikkeling.

Aanpak basisvaardigheden (voorheen laaggeletterdheid) Venlo

Begin dit jaar zijn we gestopt met het gebruiken van de term laaggeletterdheid. Daarmee volgen wij de landelijke trend om de term basisvaardigheden te gebruiken. Het draagt bij tot meer bereidheid om te gaan samenwerken. Verder geven inwoners die vanuit participatie worden geholpen nu eerder aan dat ze nog wat hulp kunnen gebruiken in het verbeteren van hun taal-, reken- of digitale vaardigheden. Met name vanuit de groep Nederlandstalige klanten (NT1). Dit komt door het nadrukkelijk te benoemen dat er al een basis is en een aanvulling/verbetering mogelijk is. Het toepassen van de term basisvaardigheden heeft een positieve insteek.

Aandachtsgebied 1: werkgevers

Van de mensen met verminderde basisvaardigheden werkt 57%. Met de werkgeversaanpak verhogen we het bereik in de doelgroep en dragen we bij aan een betere en duurzame inzetbaarheid op het werk.

- Met de werkgeversaanpak vanuit Venlo sluiten we aan bij het regionale plan van aanpak laaggeletterdheid. Hierbij wordt de samenwerking gezocht met het Regionale Werkcentrum, in ontwikkeling, en een koppeling gelegd met een leven lang ontwikkelen.

Aandachtsgebied 2: sociaal domein

Onze inwoners staan geregeld met de gemeente Venlo in contact voor uiteenlopende zaken. Van geldzorgen, paspoort aanvragen of een WMO voorziening. Zicht hebben voor basisvaardigheden is vaak al een sleutel tot passendere ondersteuning.

- Half september zijn de toegangsteams gestart met het afnemen van de [Taalmeter](#) bij iedereen die een bijstandsuitkering aanvraagt. De Taalmeter is onderdeel van de Basismeters, ontwikkeld door [Stichting Lezen en Schrijven](#).² Alle basismeters worden online afgenomen en duren ongeveer 15 minuten. Hieronder alvast de eerste resultaten (17 september tot 5 november 2024). De inzet van deze instrumenten zijn van belang, omdat de aanpak basisvaardigheden begint met het daadwerkelijk (h)erkennen van een gebrek aan basisvaardigheden. Instrumenten die hierin ondersteunen staan centraal bij onze aanpak.

² De taalmeter: geeft een indicatie of men moeite heeft met zijn leesvaardigheid.

De rekenmeter: geeft een indicatie of en moeite heeft met zijn rekenvaardigheid.

De digimeter: geeft een indicatie of men moeite heeft met zijn digitale vaardigheden.

Raadsinformatiebrief

	Afgenomen totaal	Geen indicatie	Indicatie op minder basisvaardigheden	Basisschool in Nederland	Nederlands onderwijs in buitenland	Geen Nederlands onderwijs
Taalmeter	33	7	26	13	4	9

In deze periode is bij 33 inwoners die de bijstand hebben aangevraagd de Taalmeter afgenomen. Van deze 33 personen is bij 26 personen een indicatie afgegeven dat men moeite heeft met de basisvaardigheden, met name op leesvaardigheid en begrijpend lezen. Van deze 26 inwoners hebben 13 inwoners in Nederland de basisschool gevolgd. Deze groep van 13 inwoners was eerder niet opgevallen met mogelijke moeite op basisvaardigheden. Voor de coaches geeft dit extra handvaten om deze inwoners passend te ondersteunen en te begeleiden naar scholing.

Aandachtgebied 3: samenleving

Meer de wijken in, de inwoner informeren over het thema en wat het aanbod is en wijkinitiatieven beter ondersteunen.

- Naast bestaande initiatieven die onderdeel uitmaken van de basisinfrastructuur ontstaan ook steeds meer wijkinitiatieven vanuit inwoners. Om deze initiatieven goed te ondersteunen is de collectie van het Taalhuis Venlo uitgebreid. Hiermee kunnen deze initiatieven professionele ondersteuning ontvangen.

Aandachtsgebied 4: onderwijs

'De kraan dichtdraaien' is hierbij het uitgangspunt in samenwerking met het onderwijs. Het onderwijs zorgt voor de taalontwikkeling bij kinderen. Vanuit de aanpak basisvaardigheden dragen wij bij aan de vaardigheden bij ouders om thuis met de taalontwikkeling van de kinderen aan de slag te gaan.

- Aan de bibliotheek Venlo is de opdracht verstrekt om met de [gemeentelijke gezinsaanpak geletterdheid](#) in de wijk Venlo-Noord aan de slag te gaan. Hierbij worden netwerken aan elkaar verbonden en focus gelegd op een positieve taalontwikkeling bij kinderen binnen de eerste 1.000 dagen.

Aandachtsgebied 5: zorg

Verminderde basisvaardigheden hebben directe gevolgen voor de gezondheid. Inwoners die moeite hebben met lezen en schrijven voelen zich, zowel lichamelijk als geestelijk, vaker minder gezond dan geletterden.

- In september zijn twee stagiaires van de opleiding Fontys Sportkunde gestart met het project [Voel je Goed](#). Met dit project worden inwoners geholpen met hun basisvaardigheden en gezondheidsvaardigheden onder begeleiding van een diëtiste. De uitvoering hiervan zal in 2025 zijn.

Aandachtsgebied 6: Taalhuis Venlo

Het Taalhuis Venlo is een netwerk dat bijdraagt aan een dekkende basisinfrastructuur educatie aanbod.

- Het afgelopen jaar hebben we de regie op het Taalhuis Venlo verder aangescherpt en is er een nieuw projectplan opgesteld voor de periode 2025 – 2028. Het Taalhuis Venlo is ondergebracht bij de Bibliotheek Venlo als penvoerder en werkt vanuit het netwerk intensief samen met Gilde Educatie, Stichting Groenlicht, Refugee Team, Includio de sociale Basis, GGD Noord- en Midden-Limburg en de gemeente Venlo.

Monitoring

Voor de monitoring kennen we een kwalitatieve en kwantitatieve meting. Voor de kwantitatieve meting wordt gebruikgemaakt van de landelijke CBS monitor. Dit jaar zijn we ook gestart met de impactmonitor van dr. Prof. Maurice de Greef. De definitieve data van dit onderzoek zijn bij het opstellen van deze raadsinformatiebrief nog niet gereed, wel is er een 0-meting opgesteld (bijlagen 2).

Eind dit jaar wordt het nieuwe PIAAC-rapport gepresenteerd met daarin het nieuwe cijfer laaggeletterdheid. Het is mogelijk om hiervan een vertaling te maken naar de lokale situatie. Deze vertaling wordt begin 2025 gedaan door CBS, hier doen wij aan mee.

Voor de gemeentelijke partners zijn we bezig om een registratietool op te stellen. Hiermee kunnen we een nadere kwantitatieve meting opstellen op het bereik van onze basisinfrastructuur. Het bereik van het netwerk Taalhuis Venlo ziet er als volgt uit, peildatum 30 september 2024. (In de zomervakantie zijn er geen tot nauwelijks aanmeldingen en worden er geen cursussen gegeven.)

	Aantal lopende trajecten, totaal 2024	Aantal nieuwe individuele trajecten, gestart in 2024	Aantal actieve vrijwilligers/docenten
Gilde Educatie, formele trajecten ³	145	125	17 docenten
Stichting Groen Licht	634	358	147 vrijwilligers
Bibliotheek Venlo, digitaal aanbod ⁴	377	185	20 vrijwilligers
Taalhuis Venlo ⁵	36	15	75 vrijwilligers

Afgelopen jaar zijn veel activiteiten en acties opgestart. Deze krijgen de komende jaren een financiële vertaling, vanaf 2025 en verder. Uiteindelijk wordt met deze aanpak steeds duidelijker wat in de toekomst financieel nodig is voor een basisinfrastructuur passend bij de behoefte van de gemeente Venlo en haar inwoners.

³ Alleen cursisten woonachtig in de gemeente Venlo

⁴ Dit zijn geen individuele trajecten, een persoon kan meerdere afgesloten cursussen volgen

⁵ Dit zijn individuele 1:1 trajecten. Het maken van een goede match is een arbeidsintensieve klus.
307923

Raadsinformatiebrief

Communicatie

In het voorjaar van 2025 ontvangt de raad een kennisblad met het totale overzicht aan bereik, projecten en activiteiten over het jaar 2024. Dit wordt jaarlijks gedaan gedurende de looptijd van de aanpak basisvaardigheden.

Vervolgprocedure raad

n.v.t.

Burgemeester en wethouders van Venlo

de secretaris

de burgemeester

Twan Beurskens

Antoin Scholten

Bijlagen

- 1 Technische uitleg percentage laaggeletterdheid
- 2 0-meting Impact volwasseneneducatie op sociaal domein voor inwoners van regio Noord-Limburg in 2024